

UZASADNIENIE

Decyzją numer (...) z 30 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. Inspektorat w Z., uznał, że K. Ł. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 7 września 2016 r., jako pracownik płatnika składek Centrum (...) w Ł..

(decyzja – k. 57 akt ZUS)

W dniu 20 kwietnia 2017 r. K. Ł. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, w którym wniosła o uwzględnienie odwołania oraz o zmianę decyzji w całości, tj. stwierdzenie, że K. Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia 7 września 2016 r. do chwili obecnej. Wniosła także o zasądzenie, od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej, kosztów procesu według norm przepisanych.

(odwołanie – k. 2 – 4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu do decyzji.

(odpowiedź organu rentowego na odwołanie – k. 15 – 17)

Ł. Ś. przyłączył się do stanowiska wnioskodawczynie.

(stanowisko Ł. Ś. – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – k. 50)

Na rozprawie, poprzedzającej wydanie orzeczenia, wnioskodawczynie poparła odwołanie, płatnik, przyłączył się do odwołania, a pełnomocnik ZUS, w imieniu organu rentowego, wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na jego rzecz od wnioskodawcy według norm przepisanych określając wartość przedmiotu sporu jako 13 500 zł.

(stanowisko stron – e-protokół rozprawy z dnia 12 lutego 2018 r. płyta CD k. 66)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Ł. Ś. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Centrum (...) z **siedzibą w T.** (koło S.) od lipca 2010 r. Przedmiotem działalności firmy jest pośrednictwo w sprzedaży produktów finansowych, w tym kredytów hipotecznych.

W okresie, objętym zaskarżoną decyzją, realizował usługi na podstawie umowy agencyjnej na rzecz A. Banku, dlatego – spotkania z wnioskodawczynią w tym czasie odbywały się w kawiarni w Galerii (...)

(informacyjne wyjaśnienia płatnika – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – 00:59:14 – 00:59:31 w zw. z 00:18:18 – 00:32:38 – płyta CD – k. 50, w zw. z zeznaniami płatnika e-protokół rozprawy z dnia 12.02.2018r. płyta CD k. 66.)

K. Ł. jest absolwentką filologii rosyjskiej i komunikacji międzykulturowej z elementami marketingu. W okresie od 25 stycznia 2016 r. do 24 czerwca 2016 r. pracowała w Publicznym Gimnazjum nr (...) im. M. K. w Ł. przy ul. (...) jako nauczyciel.

(cv, świadectwo pracy w aktach ZUS, informacyjne wyjaśnienia wnioskodawczynie – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – 00:57:49 – 00:59:14 w zw. z 00:03:34 – 00:18:18 – płyta CD – k. 50,

w zw. z zeznaniami wnioskodawczynie a e-protokół rozprawy z dnia 12.02.2018r. płyta CD k. 66.)

Dnia 7 września 2016 r. Ł. Ś. zawarł z K. Ł. umowę, nazwaną „umowa o pracę na okres próbny”, w której stwierdzono, że wnioskodawczyni jest zatrudniona na okres od 7 września 2016 r. do 30 września 2016 r. na stanowisku specjalisty do spraw administracji w wymiarze pełnego etatu za wynagrodzeniem 2000 zł brutto.

Dnia 1 października 2016 r., te same strony, zawarły kolejną umowę, nazwaną „umową o pracę”, w której stwierdzono, że wnioskodawczyni jest zatrudniona na czas określony, od 1 października 2016 r. do 31 października 2018 r., na stanowisku specjalisty do spraw administracji w wymiarze pełnego etatu za wynagrodzeniem 3800 zł brutto. Do umów dołączono załączniki w postaci m.in. zakresu czynności pracownika, w których uznano, że w zakres obowiązków wnioskodawczyni wchodzi identyfikacja potencjalnych odbiorców produktów, analiza potrzeb klientów, prezentacja oferty handlowej, gromadzenie oferty handlowej, gromadzenie informacji rynkowej, bezpośrednia współpraca z klientem, wykonywanie telefonów w celu umówienia spotkań z klientami. **Zakres czynności – wpisała sama wnioskodawczyni, do tekstu umowy.**

Do akt ZUS zostały załączone: informacja o warunkach zatrudnienia; karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy; oświadczenie w sprawie mobbingu; oświadczenie w sprawie regulaminu pracy.

(umowy, załączniki – k. 44-17 akta ZUS, zeznania wnioskodawczyni i płatnika e-protokół z dnia 12 lutego 2018 r., płyta CD – k. 66)

Płatnik rozliczał się na zasadach ogólnych, prowadzi książkę przychodów i dochodów. Płatnik nie złożył wykazu przychodów i dochodów swojej firmy Centrum (...) z siedzibą w T., mimo wezwań Sadu odnośnie do tego elementu postępowania dowodowego: zarządzeniem z dnia 31.10.2017r. – k. 30, i ponownie, zarządzeniem z dnia 21.11.2017r. k. 34.

Płatnik, na rozprawie w dniu 12.02.2018r., zeznał, że nie złożył wykazu przychodów i dochodów, bo nie miał czasu. Zeznał, że dochody jego firmy wynosiły ok. 40 000 zł. w 2016r. i 2017r.

/zarządzenie z dnia 31.10.2017r. k. 30, zarządzenie z dnia 21.11.2017r. k. 34, zeznania płatnika – e-protokół z dnia 12 lutego 2018 r. – płyta CD – k. 66)

Dnia 7 września 2016 r. płatnik składek zgłosił K. Ł. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

(bezsporne, a nadto decyzja – k. 57 akt ZUS)

Głównym zadaniem K. Ł. było pozyskiwanie nowych klientów. Wnioskodawczyni miała dostęp do bazy klientów płatnika; wykorzystywała także prywatne kontakty. Odbierała telefony od klientów, także w godzinach przed godziną 9 rano, także weekendy. Wykonywała różne czynności w Ł., oraz w W., S., P., W., (...), G.. Dojeżdżała, do tych miejscowości, swoim, prywatnym samochodem. Raz pojechała pociągiem; wtedy wróciła później, po godzinie 18. Wnioskodawczyni nie podpisywała żadnych dokumentów.

(informacyjne wyjaśnienia wnioskodawczyni – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – 00:57:49 – 00:59:14 w zw. z 00:03:34 – 00:18:18 – płyta CD – k. 50 w zw. z zeznaniami wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 12.02.2018r. płyta CD k. 66)

K. Ł. korzystała ze swojego komputera, samochodu, telefonu i zestawu słuchawkowego. **Większość czynności wykonywała w domu.** Gdy nie uczestniczyła w spotkaniu, w domu - analizowała sytuacje na rynku finansowym poprzez internet, rozmawiała przez telefon – z dowolnego miejsca. **Płatnik nie kontrolował godzin rozpoczęcia i zakończenia – wykonywania czynności.** Wnioskodawczyni, telefonicznie, informowała płatnika, że rozpoczęła wykonywanie czynności. Wnioskodawczyni nigdy nie była w siedzibie firmy w T.. W kawiarni w Galerii (...), podpisywała listy obecności, które, w czasie spotkań z wnioskodawczynią, codziennie, w kawiarni, miał

ze sobą płatnik . Wnioskodawczyni miała samodzielność decyzyjną, w zakresie tego czy chce się spotkać z klientem: z kim i gdzie. Ł. Ś. nie kontrolował sposobu, w jaki wnioskodawczyni wykonuje czynności.

(zeznania wnioskodawczyni – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. w zw. z e-protokół z dnia 12 lutego 2018 r.– płyta CD – k. 66, zeznania płatnika – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – od 00:26:51 – płyta CD – k. 50 oraz w zw. z e-protokół z dnia 12 lutego 2018 r.– płyta CD – k. 66)

W sierpniu 2016r. wnioskodawczyni nawiązała kontakt ze znaną sobą, z okresu wychowywania w M., P. T. - w sprawie kredytu . Spotkanie miejsce we wrześniu 2016r. P. T. nie skorzystała z oferty wnioskodawczyni ; zawarła umowę kredytową z mBankiem 6.10.2016r. .

Na przełomie września – października 2016 r. wnioskodawczyni kontaktowała się z A. K. w sprawie udzielenie kredytu. A. K. nie skorzystała z oferty.

(zeznania świadka P. T. - e-protokół rozprawy z dnia 10.01.2018r. od 45 min. 38 sek. , płyta CD k. 50, zeznania świadka A. K. – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – 00:38:45 – 00:45:38 – płyta CD – k. 50, umowa kredytowa z mBankiem z dnia 6.10.2016r. – okazana na rozprawie w dniu 10.01.2018r. k. 49)

K. Ł. nie pozyskała dla Ł. Ś. żadnego klienta.

(zeznania płatnika – e-protokół z dnia 10 stycznia 2018 r. – 00:59:14 – 00:59:31 – płyta CD – k. 50 w zw. z e-protokół z dnia 12 lutego 2018 r. – 00:10:13 – 00:30:12 – płyta CD – k. 66)

Wnioskodawczyni otrzymała od płatnika następujące kwoty 1 831,26 zł (data operacji 30 września 2016 r.); 2 713,91 zł (data operacji 31 października 2016 r.); 2 713, 91 zł (data operacji 30 listopada 2016 r.); 1 459,48 zł (data operacji 30 grudnia 2016 r.) w formie przelewu na konto bankowe.

(potwierdzenia przelewów – k. 13 – 16 akt ZUS)

Wnioskodawczyni rozwiodła się 31.03.2016r.

Od dnia 18 listopada 2016 r. K. Ł. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby, przypadającej w okresie ciąży. O ciąży wiedziała od lipca 2016r. Wnioskodawczyni urodziła dziecko 10 marca 2017 r.

(bezsporne, zeznania wnioskodawczyni – e-protokół z dnia 12 lutego 2018 r., płyta CD k. 66)

Dnia 21 grudnia 2016 r. wystąpiono z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego za odpowiednie okresy. Organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające.

Zaskarżoną decyzją nr (...) z 30 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. Inspektorat w Z. uznał, że K. Ł. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 7 września 2016 r. jako pracownik płatnika Centrum (...) w Ł..

(decyzja – k. 57 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego, w postaci powołanych dokumentów , zawartych aktach ZUS i aktach sądowych , w tym umów, zawartych między stronami i załączników do nich . Sąd ustalił stan faktyczny , korzystając również z osobowych źródeł dowodowych zeznań: płatnika Ł. Ś. oraz wnioskodawczyni K. Ł. i świadków A. K. i P. T. Sąd dał wiarę zeznaniom tych osób, odnośnie do ich twierdzeń, jakie jest doświadczenie zawodowe K. Ł., jaki jest profil działalności gospodarczej firmy (...) oraz czym zajmowała się wnioskodawczyni w okresie 7 września 2016 r. – 18 listopada 2016 r.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni, że była podporządkowana Ł. Ś., bo jej zeznania , w tej kwestii stanowią jej subiektywną ocenę, obiektywną analizę stanu faktycznego. Sąd w tym zakresie dał wiarę zeznaniom

płatnika, który zeznał zupełnie odmiennie, tzn. skonstatował, że nie miał możliwości kontroli wnioskodawczynie, ani w zakresie sposobu wykonywania przez nią – czynności, ani w zakresie czasu ich realizacji. Sąd dał wiarę zeznaniom płatnika w tym zakresie, albowiem znajdują one potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawczynie, która – sama zeznała, miała „samodzielność decyzyjną”. Ponadto Sąd nie dał wiarę zeznaniom w zakresie motywów rzekomego zatrudnienia K. Ł. u płatnika. Sama wnioskodawczynie zeznała, że „informację o pracy znalazłam w Internecie” (e-protokół – k. 48 v.), a płatnik wyjaśnił, że chciał by ktoś mu pomagał w pozyskiwaniu klientów, odbieraniu telefonów od klientów, a że na ogłoszenie o pracę nikt nie odpowiedział, to zdecydował się zatrudnić wnioskodawczynię, od razu na umowę o pracę zamiast na umowę zlecenie. Twierdzenia te są niewiarygodne w związku z pozostałymi okolicznościami sprawy. Płatnik nie uzasadnił dlaczego właśnie we wrześniu 2016 r. zdecydował się na zatrudnienie osoby trudniącej się pośrednictwem finansowym. Po pierwsze, sytuacja finansowa płatnika może być określona jako dobra. W 2016 r. dochód jego firmy wyniósł 40 000 – 45 000 zł., nawet przy uwzględnieniu okoliczności, że wnioskodawczynie nie pozyskała żadnego nowego klienta. Po drugie, płatnik zeznał, że może raz w życiu zatrudnił kogoś na umowę o pracę, ale nie pamięta kiedy. Ponadto obecnie firma ta nie zatrudniła nikogo nowego ani nawet na miejsce pracy wnioskodawczynie na czas jej niezdolności do pracy. W ocenie Sądu, nawet jeśli płatnik powziął chęć zatrudnienia pracownika, mimo powyższych okoliczności, wskazujących na odmienny stan faktyczny, to Sąd zwraca uwagę, na wyjątkowo lakoniczne uzasadnienie, ograniczające się jedynie do twierdzeń, że potrzebuje pomocy w zakresie pozyskiwania klientów. Mimo udowodnienia zawarcia umów, nazwanych umowami o pracę, także umową na czas określony, między stronami, Sąd nie uznał za udowodnionego faktu, że płatnik podniósł wynagrodzenie wnioskodawczynie. Zeznał on, że uczynił to dlatego, że „odciążała mnie z czynności” (e-protokół – k. 65). Jednakże, nie wyjaśnił o jakie czynności chodziło, a odpowiedzi na powyższe, nie dostarczają zeznania wnioskodawczynie, w których twierdzi ona na dużym poziomie ogólności, że „wykonywała czynności” (e-protokół – k. 48v., 64).

Za nie uzupełniającą, dla wyniku niniejszego postępowania, Sąd uznał dokumentację medyczną, tj. dokumentację nadesłaną z Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł., w tym kartę ciąży oraz dokumentację z Gabinetu E.-Ginekologicznego w Ł.. Ponadto - pisemne potwierdzenia i oświadczenia, różnych podmiotów, stwierdzające, że K. Ł. wykonywała pewne czynności na rzecz płatnika, Sąd uznał – za potwierdzenie wykonywania czynności, co zostało także potwierdzone za pomocą zeznań świadków, ale te czynności, w świetle zeznań świadków, nie były przedsięwzięte w rygorze stosunku pracy. Np. świadek P. T. zeznała, że już w sierpniu 2016r. – wnioskodawczynie skontaktowała się z nią w sprawie kredytu, a przecież – umowę, nazwaną umową o pracę, wnioskodawczynie zawarła dopiero w dniu 7.09.2016r. . Do spotkania - pań - doszło, faktycznie we wrześniu 2016r., ale jak wynika z tych zeznań [P. T.] , wnioskodawczynie podejmowała czynności dla Ł. Ś. – wcześniej, przed formalnym związaniem - umową. Natomiast, dokumenty, w postaci oświadczeń - Sąd uznał za dowód z dokumentu prywatnego, tj. dokumentu sporządzonego w formie pisemnej albo elektronicznej, stanowiącego dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Natomiast nie można treści tych dokumentów traktować jako zeznania świadków, gdyż pisemne zeznania dopuszczalne są tylko w postępowaniu nieprocesowym, do którego postępowanie w sprawach ubezpieczeń społecznych się nie zalicza (art. 515 k.p.c.).

W myśl art. 227 k.p.c., przedmiotem dowodu są fakty, mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, więc nie jest więc uchybieniem procesowym pominięcie dalszych dowodów, gdy w świetle zebranego materiału okoliczności istotne stały się między stronami niesporne, a dalsze dowody miałyby jedynie służyć naświetleniu okoliczności towarzyszących, nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, albo zmierzały do wykazania okoliczności, które zostały udowodnione zgodnie z twierdzeniami strony (por. wyrok SN z dnia 27 czerwca 2014 r., I CSK 497/13, LEX nr 1521311). Przedmiotem niniejszej sprawy było ustalanie czy umowa łącząca płatnika z wnioskodawczynią została zawarta dla pozor. Wystarczającymi środkami dowodowi do ustalenia powyższego, okazały się te wskazane we wcześniejszej części uzasadnienia, na których podstawie Sąd wysnuł uprawnioną tezę, że K. Ł. wykonywała pewne czynności, ale nie były to czynności, związane ze stosunkiem pracy i tym samym można skonstatować, że wnioskodawczynie nie świadczyła pracy na rzecz płatnika. W związku z powyższym, Sąd oddalił również wnioski dowodowe organu rentowego o zwrócenie się do NFZ o wskazanie pełnej dokumentacji medycznej wnioskodawczynie. Poza tym, uwzględnienie takiego wniosku prowadziłoby do niepotrzebnego wydłużenia postępowania, w sytuacji, gdy wszystkie istotne okoliczności zostały w niniejszej sprawie już wyjaśnione. Zgodnie z **art. 6 § 1 k.p.c.**, sąd powinien

przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym posiedzeniu, jeżeli jest to możliwe bez szkody dla wyjaśnienia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści **art. 1 ust 1** ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl **art. 4 w ust 1** ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Według zaś **art. ust. 3 pkt 3** przywołanego przepisu, od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według **art. 22 § 1** ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy , przez nawiązanie stosunku pracy, pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie, organ rentowy stanął na stanowisku, że umowy o pracę zawarte między K. Ł. a Ł. Ś., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Centrum (...) są nieważne bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, poczynione w sprawie ustalenia, uzasadniają stwierdzenie, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowa o pracę została zawarta dla pozoru, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z jej wynikających, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie

prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność, o określonej treści, została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej, mającej na celu obejście ustawy, można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest, natomiast, obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia, w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia, nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia, uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (LEX nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i, ewentualnie, korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664), Sąd Najwyższy stwierdził, zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenie, zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującym zarzutów, że zawarli kwestionowane umowy o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowałyby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189), jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawczynią, a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że obie umowy sporządzone przez strony miały charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Wnioskodawczynie w żaden sposób nie wykazała, że w ramach ich doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy, a zatem jej faktycznego wykonywania. Doprecyzowując, w niniejszej sprawie nie zostały wykazane przesłanki charakterystyczne dla stosunku pracy, tj.: osobiste świadczenie pracy za wynagrodzeniem oraz świadczenie pracy w warunkach podporządkowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczynie otrzymała pewne kwoty od płatnika. Jednakże, na gruncie przedmiotowego stanu faktycznego nie można mówić o świadczeniu pracy za wynagrodzeniem, w warunkach porządkowania, z uwagi na niespełnienie przesłanki świadczenia pracy czyli wykonywanie czynności w ramach stosunku pracy, spełniającego przesłanki art. 22 kodeksu pracy i brak podporządkowania.

K. Ł. wykonywała pewne czynności w spornym okresie, ale nie można stwierdzić, że te czynności składały się na świadczenie pracy. Same jej zeznania są bardzo ogólnikowe, tj. stwierdza ona, że „wykonywała pewne czynności w Ł. i w innych miejscach np. S., P., W., (...), G.” (e-protokół – k. 48v.), a także „wykonywała czynności nie tylko w domu” (e-protokół – k. 64v.). Powyższe konkretyzuje jedynie przez przyznanie, że podróżowała pociągiem i własnym samochodem, wykonywała telefony, przygotowywała ofertę, a także, że nie podpisywała żadnych dokumentów. Samo wykonywanie tych czynności nie oznacza, że wnioskodawczynie świadczyła pracę. Zeznania dwóch świadków nie potwierdzają wersji K. Ł., zgodnie z którą przedstawiła im oferty w imieniu przedsiębiorstwa. Jak zeznał P. T., już w sierpniu 2016r wnioskodawczynie skontaktowała się z nią w sprawie udzielenia kredytu, a zatem uprawniona jest teza, że wnioskodawczynie podejmowała czynności na rzecz firmy płatnika, przed sformalizowaniem ich relacji. Świadkowie potwierdzają, że kontaktowała się z nimi, ale nie konstatają jednoznacznie, że działała na rzecz płatnika, ale, że tak „hipotetycznie założyły”. Warto także stwierdzić, że z doświadczenia życiowego wynika, że osoba zajmująca się pośrednictwem przez 2 miesiące, kontaktująca się z klientami, podróżująca po województwie (...) i (...) zeznałaby bardziej szczegółowo co, komu i w jakiej formie oferowała. (...) finansowe to pewne usługi, w których skład wchodzi m.in.: gromadzenie środków pieniężnych, papierów wartościowych oraz ponowny obrót nimi. Samo pośrednictwo finansowe rozumie się jako wyrównywanie popytu i podaży kapitału pieniężnego o zróżnicowanej strukturze czasowej, walutowej, kwotowej i przestrzennej. Zajmowanie się tego rodzaju działalnością wymaga pewnej wiedzy ekonomicznej, a wszelkie działania w tej kwestii nie mogą być podejmowane bez szczegółowego zapoznania się z potencjalnym klientem. Zeznania wnioskodawczynie nie wymieniają jakie dokładnie usługi pośrednictwa finansowego były proponowane przez wnioskodawczynie klientom. Obrazu rzeczy nie zmieniają powtarzające się zeznania, że

chodziło o kredyty. Takie zeznania, w ocenie Sądu, również są zbyt ogólne i potwierdzają to, że wnioskodawczyni wykonywała pewne czynności, ale nie świadczyła pracy.

Wnioskodawczyni nie wykonywała powyższych czynności w ramach podporządkowania pracowniczego i pod kierownictwem pracodawcy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza, aby płatnik kierował pracą wnioskodawczyni, w szczególności, aby wskazywał na konkretne bieżące zadania do realizacji, związane z powierzonym stanowiskiem które by modyfikował, biorąc pod uwagę ilość i wyniki pracy dotychczas wykonanej. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika także, aby płatnik składek wydawał polecenia, wskazówki odnośnie do bieżącego wykonywania pracy przez odwołującą. Spotkania płatnika z wnioskodawczynią polegały na codziennym widzeniu się w kawiarni. Ponadto sam Ł. Ś. zeznał, a Sąd temu dał wiarę, że K. Ł. nie pozostawała pod jego kierownictwem nie kontrolował sposobu wykonywania czynności przez wnioskodawczynię ; ona sama decydowała, z kim i gdzie zechce się spotkać . O braku podporządkowania może świadczyć także to, że wnioskodawczyni dysponowała własnym sprzętem (samochodem, telefonem, zestawem słuchawkowym itp.) mającym, w teorii, służyć do kontaktu z klientami.

W ocenie Sądu, powyższe rozważania świadczą o tym, że nie było wolą stron zawieranie umowy o pracę. A zatem nie było zamiarem stron świadczenie pracy w ramach zawartych umów o pracę, a jedynie możliwość uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

W tym stanie faktycznym, Sąd uznał, że mamy do czynienia z – pozornością, zawartej umowy o pracę. Niewątpliwie również, w ocenie Sądu Okręgowego, zamiarem stron było jedynie umożliwienie wnioskodawczyni skorzystania ze świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych, a nie świadczenie pracy, w ramach zawartej umowy. Zawarta umowa, nazwana umową o pracę, stanowić miała narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne, zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia wnioskodawczyni obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

Wnioskodawczyni wykonywała określone czynności na rzecz płatnika, ale – **nie w reżimie stosunku pracy – nie , w ramach art. 22 kodeksu pracy** . Jaki to był rodzaj stosunku prawnego , Sąd , nie ustalał , albowiem przedmiotem decyzji było zakwestionowanie przez ZUS – umowy o pracę.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt. 1. sentencji.

Mając na uwadze wynik postępowania oraz datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji, Sąd w pkt. 2. sentencji orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. 2015 r. poz. 1804) i zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zgodnie z mającą status zasady prawnej uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 roku w sprawie III UZP 2/16 o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) (sygn. akt III UZP 2/16, publ. LEX nr 2071356, (...) Biul.SN 2016/7/19-20). Wartość przedmiotu sporu w sprawach o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego albo prawa (także jego treści lub zakresu - art. 189 k.p.c.) należy odnosić do świadczeń wynikających z takiego ustalenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2001 r., I PZ 95/01, OSNP 2003 Nr 23, poz. 572; z 5 stycznia 2006 r., I PZ 24/05, LEX nr 668929; z 14

maja 2009 r., I PZ 5/09, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 12; z 9 lipca 2009 r., II PK 240/08, LEX nr 535829 oraz z 5 sierpnia 2009 r., II PZ 6/09, LEX nr 558584).

Koszty zastępstwa procesowego , w niniejszej sprawie, zostały, zatem, zasądzone od wartości przedmiotu sporu, zgodnie z żądaniem profesjonalnego pełnomocnika organu rentowego. Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wyniosła 13 500 zł, stąd należne koszty, stanowią kwotę 3 600 zł.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni

P.K.